

Täysistunto

Torstai 9.11.2017 klo 16.00—18.49

2.4. Suullinen kysymys hallituspohjan muutokseen liittyvistä tapahtumista (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 154/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otamme seuraavan kysymyksen. Edustaja Andersson.

Keskustelu

16.43 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Monet suomalaiset ihmettelivät kesällä sitä tapaa, miten hallitustyöskentelyä perussuomalaisten erottamisen jälkeen jatkettiin sellaisen ryhmän kanssa, jota kukaan suomalainen ei ollut vaaleissa äänestänyt. Silloin monet kysyivät, oliko tähän uuteen hallituspohjaan varauduttu hallituksessa etukäteen. Pääministeri Sipilä, kesäkuussa te sanoitte valtioneuvoston tiedonannossa uudesta hallituspohjasta, että tällaista keskustelua ei ole ollut olemassa ja että te kuulitte sunnuntai-iltana ensimmäisen kerran jotakin mietintää. Julkisuudessa on nyt esitetty väitteitä, joiden mukaan tämä ei pidä paikkaansa. Nämä väitteet ovat sen verran vakavia, että vasemmistoliiton eduskuntaryhmä pitää äärimmäisen tärkeänä, että tähän asiaan nyt saadaan selvyys koko eduskunnan edessä. Pääministeri Sipilä, seisotteko edelleen kesäkuussa eduskunnalle antamanne lausunnon takana?

16.44 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastasin 19. päivä kesäkuuta tähän samaan kysymykseen ja seison täsmälleen sen saman vastauksen takana edelleenkin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus tehdä lisäkysymyksiä tähän kysymykseen.

16.44 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Sipilä, jos te seisotte täsmälleen tämän lausunnon takana edelleen ja kuulitte ensimmäisen kerran mietintää tästä uudesta hallituspohjasta vasta sunnuntaina illalla, niin mistä te keskustelitte perussuomalaisten valtiosihteerin kanssa hänen vieraillessa Kesärannassa sunnuntaina päivällä?

Tänä aamuna kansanedustaja Tiina Elovaara on sanonut, että perussuomalaisten valtiosihteerin tapasi Sipilän Kesärannassa perussuomalaisten puoluekokouksen aikana sunnuntaina ja poistui tapaamisesta piiloutuneena auton takakonttiin, [Naurua] koska oli liian suuri riski tietovuodosta kansanedustajien siirtymisestä. Jos kerran ei ole mitään salattavaa tai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

mitään salamyhkäistä tapaamiseen liittyen, niin miksi te pääministerinä uskotte, että valtiosihteeri päätti lähteä Kesärannasta auton takakonttiin piilotettuna, vaikka olikin kävellyt omin jaloin ulos teidän välisestä palaveristanne? [Puhemies koputtaa]

16.45 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa kysymyksessä oli tosiaanakin silloin, tiesikö hallitus tai oliko hallituksella jotakin tietoa ennen perussuomalaisten puoluekokousviikonloppua tästä, että puolue voisi hajota kahtia. Ei ollut. Tämä oli vastaukseni kysymykseen. Mitään sellaista tietoa ei ollut.

Tapasin valtiosihteeri Virtasen Kesärannassa, niin kuin olen aikaisemminkin kertonut, ja keskustelimme siitä, miltä perussuomalaisten tilanne näyttää. Se oli siis sen viikonlopun jälkeen, puoluekokouksen jälkeen tapahtuva tapaaminen. Siitä, millä tavalla Virtanen on poistunut Kesärannasta tuosta kokouksesta, [Naurua] valitettavasti en tiedä muuta kuin että hän kokoushuoneesta poistui kyllä omin jaloin kävellen. [Naurua] Tapaan kyllä saattaa omat lapseni autoon ja varmistaa, että he lähtevät siitä, mutta en tiedä, miten Virtanen on sitten poistunut Kesärannasta eteenpäin. [Naurua — Puhemies koputtaa]

16.46 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! Ensin meillä oli avokonttori, sitten oli U-käännös ja nyt on sitten tämä takakontti. [Naurua] Mutta ehkä se kaikkein keskeisin kysymys kuitenkin Suomen kannalta on hallituksen tämänhetkinen toimintakyky.

Pääministeri Sipilä, sanoitte hallitusneuvottelujen jälkeen, että hallituksenne on kuin yhtä suurta puoluetta. Nyt kaksi ja puoli vuotta myöhemmin vaikuttaa siltä, että hallitus on kolmen tai ehkä kahden ja puolen puolueen löyhä yhteenliittymä, jossa kaikki puuhaavat vähän omiaan. Ainakin tämän kuvan saa, kun seuraa hallituspuolueitten viestintää. Oteetaan nyt esimerkiksi sote-uudistus: vähän väliä saamme lukea eri tulkintoja sote-uudistuksen sisällöstä ja hallituksen linjauksista, viimeksi eilen Maaseudun Tulevaisuuden mielipidepalstoilla.

Mutta, arvoisa pääministeri, tärkeä kysymys [Puhemies koputtaa] on se, mikä on hallituksen tämänhetkinen toimintakyky. Vad är regeringens funktionsförmåga?

16.47 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on paljon tärkeämpi kysymys kuin se, miten Virtanen poistui Kesärannasta. [Naurua] Se on selvä asia.

Hallituksen toimintakyky on erinomaisen hyvä. Olen sen sanonut monessa haastattelussa tuon kesän tapahtuman ja siitä käydyn keskustelun jälkeen. Hallituksen toimintakyky on hyvä, ja olen sitä mitannut sillä, että monesti kun kausi kääntyy loppua kohden, uudistamisen halu ja into tahtoo lopahtaa ja tehdään varovaisesti päätöksiä eteenpäin. Tästä ei näkynyt budjettiriihessä merkkiäkään, joten vastaukseni kysymykseenne on se, että hallituksen toimintakyky on hyvä.

16.48 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vanha viisaus on, että hallituksessa olo on epämiellyttävää mutta vielä epämiellyttävämpää on oppositiossa olo, ja kun kuuntelee opposition kritiikkiä, joka keskittyy lähinnä siihen, kuka oli kontissa ja kuka ei, niin huomaa, että [Välihuutoja vasemmalta] katkeria kyyneliä virtaa, kun ei ole itse hallituksessa päättämässä asioista. [Välihuutoja vasemmalta]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

Oleellista on se, mitä pääministeri on sanonut ja minkä hän vahvisti nyt, eli mitään ennakkosuunnitelmaa ei ole ollut, minkä myös valtiovarainministeri Orpo tänään vahvisti — mistä kiitän — ja minkä meidän ministerimme Jussi Niinistö on sanonut MTV Uutisextra -ohjelmassa. Tämä on täysin selvää. Tälle puheelle ei ole katetta. Se, mille on katetta, on se, että hallitus jatkaa hyvää työskentelyään, ja Sinisestä tulevaisuudesta tulee puolue riippumatta siitä, mitä meitä vastustavat tahot ja pahat kielet ovat sanoneet.

Mutta kysyn arvoisalta pääministeriltä: Miten luonnehtisitte näitä kahta päivää silloin kesäkuussa, kun tämä uusi hallituspohja muodostui? Mitä se vaati, että päästiin niin nopeassa aikataulussa kuin päästiin [Puhemies koputtaa] siihen tulokseen, että hallitus pystyi jatkamaan hyvää työtä?

16.49 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, mitä se vaati siinä loppumetreillä, oli se, että saimme hallituspuolueina, eduskuntaryhminä, kokoomus ja keskusta, vakuutuksen siitä, että nyt tämä uusi muodostunut ryhmä tulee seisomaan hallitusohjelman takana ja antaa hallitukselle, sen ministereille, täyden tukensa. Se oli se vaatimus, jota odotin silloin, kun nämä tiistaipäivän tapahtumat olivat. Tiistaina saimme sitten varmistuksen asialle, ja sitten sen mukaisesti toimimme tuon tiistaipäivän kuluessa — 14.30 suurin piirtein oli kello tiistaina, kun soitin teille, arvoisa edustaja Elo, ja sain viimeiset varmistukset asiaan.

16.50 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tämän asian käsittely täällä eduskunnassa mikään naurun asia ole. Kysymys on siitä, miten kansalaiset voivat luottaa ja suhtautua demokratiaan ja parlamentaariseen toimintaan.

Nyt on käynyt selville, että valtiosihteeri Virtanen ja valtiosihteeri Nevamäki ovat kummatkin puhuneet jollakin tavalla muunneltua totuutta tämän asian yhteydessä, liittyen tapahtumiin tuolla pääministerin virka-asunnolla Kesärannassa.

Kyllä tämä kaikki tapahtunut näyttää sen, että demokratian kannalta, parlamentarisesta näkökulmasta, olisi ollut tärkeää tuossa tilanteessa viheltää peli poikki, käydä neuvottelut ja ehkä sitten päätyä tähän lopputulokseen, tähän ratkaisuun.

Te olette kyllä omalla toiminnallanne, pääministeri Sipilä, koko tämän episodin yhteydessä aikaansaanut lisää epäluottamusta ja demokratian kunnioituksen puutetta kansalaisissa tämän toimintanne johdosta. Miten te itse näette tämän: onko toimintanne vahvistanut kansalaisten luottamusta demokratiaan ja suomalaiseen parlamentaariseen toimintaan?

16.51 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskeisenä osana näitä maanantain ja tiistain tapahtumia oli luonnollisesti se, että varmistamme sen, että toimimme siinä täsmälleen ottaen tarkasti perustuslain mukaisesti, ja näin myöskin teimme. [Antti Rinteen välihuuto] Teimme sen usean oikeusoppineen toimesta, [Antti Rinne: Lisäsittekö luottamusta?] ja myöskin oikeuskansleri on tähän sitten jälkikäteen kertonut kantanaan, että siinä mentiin täsmälleen niin kuin pitääkin.

Siihen, oliko tämä parlamentarismien oppien mukaista: Ensinnäkin laillisesti oli. Toiseksi prosessina olisin toivonut, että silloin kun asia oli auki, kaikki puolueet olisivat suhtautuneet avoimesti siihen, että neuvotellaan ja käydään läpi. Saimme useita viestejä julkisuuden kautta, että emme ole valmiita keskustelemaan uudesta hallituspohjasta muuten kuin vaalien kautta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tähän asiaan vielä yksi lisäkysymys. Edustaja Andersson.

16.52 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri kuten edustaja Rinne tässä sanoi, kyse on luottamuksesta politiikkaan ja myöskin meidän poliittiseen järjestelmäämme, demokratiaan ja niihin lausuntoihin, jotka poliittiset päättäjät tässä maassa antoivat. Kyllä kaikki puolueet suhtautuivat avoimesti neuvottelujen käymiseen siinä vaiheessa, kun tästä keskusteltiin. En usko, että edes perussuomalaisten valtiosihteeri niin hyvin viihtyy auton takakontissa, että hän ihan huvin vuoksi olisi sinne piiloutunut, kun lähti Kesärannasta. Ja tämä asian käsittely tällä foorumilla on tärkeää juuri sen takia, että pitää saada selvyttä siihen, pitävätkö nämä julkisuudessa esitetyt vakavat väittämät paikkansa vai eivät. Arvoisa pääministeri, minä tulkitsin nyt puheenvuoronne niin, että teillä kyllä oli tietoa näiden kansanedustajien suunnitelmista siirtyä toiseen ryhmään jo viikonlopun aikana. Pitääkö tämä paikkansa?

16.53 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastasin tähän kysymykseen täällä sillä tavalla, että sunnuntai-iltana sain ensimmäisiä merkkejä siitä, että jotain liikehdintää on. [Mika Niikon välihuuto] Ihan samalla tavalla vastaan edelleenkin: mitään täsmällistä ei ollut vielä sunnuntainakaan tiedossa. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Ja silloin kun täällä eduskunnassa tästä asiasta keskusteltiin, kysymys kuului, tiesimkö etukäteen, ennen perussuomalaisten puoluekokousta, tämmöisestä suunnitelmasta, ja vastaus oli, että emme tienneet. Vastasin samassa vastauksessani 19. päivä kesäkuuta tältä paikalta, tai sieltä väliaikaiselta paikalta, että en tiennyt siitä etukäteen, sunnuntai-iltana saimme joitakin viitteitä, että liikehdintää on tapahtumassa, mutta mitään konkreettista emme [Puhemies koputtaa] sunnuntainakaan asiasta tienneet. Eli vastaukseni siihen, [Puhemies koputtaa] puhuinko totta täältä, on, että puhuin totta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen. — Edustaja Niikko.

16.55 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan perussuomalaisista ikään kuin perussuomalaiset eivät olisi itse paikalla, [Eduskunnasta: Kyllä näyttää olevan!] ja hyvä, että tuli puheenvuoro tännekin päin. [Eduskunnasta: Niinpä!] Tätä olisin kysynyt, kun, pääministeri, mainitsitte, että haitte sitoutumista hallitusohjelmaan. Itse olen ainakin ymmärtänyt niin, että perussuomalaiset olivat sitoutuneet edelleenkin jatkossa hallitusohjelmaan ja nimenomaan vaativat siellä, että pidetään kiinni hallitusohjelman kirjauksista, kuten vaikkapa maahanmuutto-ohjelmista ja -toimenpiteistä. Elikä tässä viestissä ja mielikuvassa kansalle siitä, että perussuomalaiset eivät olleet enää yhteistyökykyinen puolue: kysehän oli puhtaasti vain siitä, että väärä puheenjohtaja voitti vaalit hallituksen näkökulmasta. [Leena Meri: Kyllä, aivan näin!] Tämä täytyy rehellisesti sanoa, tämä oli se teidän syynne laittaa perussuomalaiset pois hallituksesta, ja siinä mielessä se ei ole demokratian mukaista toimintaa laisinkaan.

Vielä kysyn lopuksi: eikö siellä Kesärannassa lähes viikkoa ennen sitä puoluekokousta nimenomaan tällaisia supinoita käyty siellä sun täällä? [Välihuutoja] Ainakin semmoinen vilske siellä oli, [Puhemies koputtaa] mitä katselin siellä ympärilläni.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

16.56 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällaisia supinoita Kesärannassa ei ole ollut. Mutta sellaisia supinoita oli, niin kuin vastasin 19. päivän, että jos puheenjohtaja vaihtuu, niin voi olla, että joitakin edustajia lähtee johonkin toiseen ryhmään. Tällaisia puheita oli, niin kuin silloin vastasin 19. päivä.

Mistä tässä keskustelussa perussuomalaisten kanssa oli kysymys? Kyllä, puheenjohtaja Halla-ahon vastaus siihen, oletteko sitoutuneet hallitusohjelmaan, oli kyllä. Mutta keskustelimme valtiovarainministeri Orpon ja puheenjohtaja Halla-ahon kanssa myöskin arvoista ja siitä, löytääkö tämä hallitus uuden perussuomalaisten johdon kanssa sellaisen arvopohjan, että selviämme eteen tulevista kysymyksistä, puhuttiin sitten maahanmuutosta, puhuttiin EU-politiikasta, puhuttiin niistä eteen tulevista kysymyksistä, ja tästä asiasta [Puhemies koputtaa] emme tulleet vakuuttuneiksi, ja sen takia päätimme yhdessä lopettaa yhteistyön perussuomalaisen eduskuntaryhmän kanssa. [Leena Meri: Mistä ihmeen arvoista?]

Kysymyksen käsittely päättyi.